

Horváth Mihály Történelemverseny középiskolások számára

2013

Hunyadi Mátyás, a reneszánsz uralkodó

TESZT

60 perc

Név:

Iskola neve:

.....

Javító tanár neve:

1. Írja a képek számát a felsorolt címek betűjéhez!

(Vigyázat: több cím van, mint kép!)

(elemenként 1 pont)

1.

2.

3.

4.

5.

6.

- A) Bakócz Tamás képmása
- B) Corvin János képmása
- C) Janus Pannonius képmása
- D) Mátyás király aranypecsétje
- E) Mátyás király címere
- F) Mátyás király képmása
- G) Udvarmester ábrázolása
- H) Galeotto Marzio képmása
- I) Corvin János címere
- J) Zsoldosvezér ábrázolása

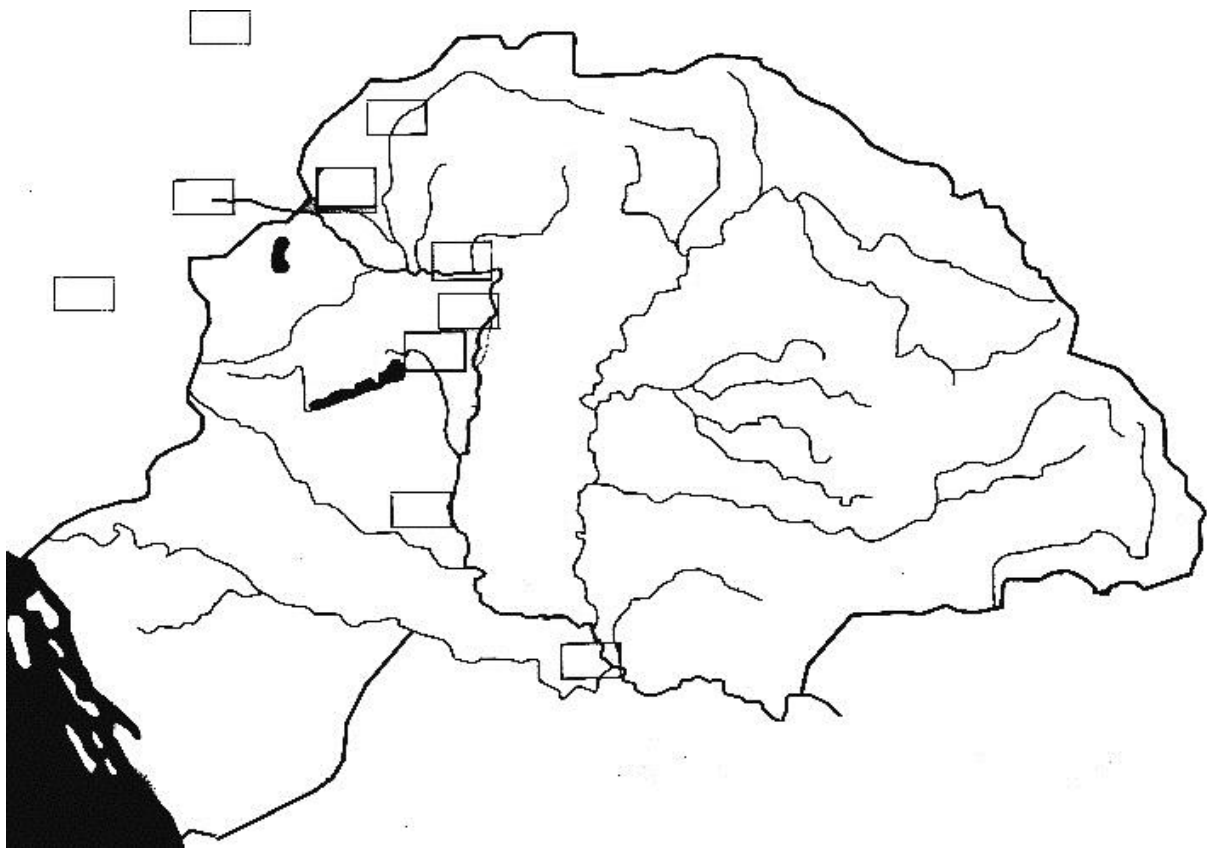
szám	betűjel
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	

6 pont

2. Nevezze meg a Mátyás korabeli események vagy intézmények helyszínét, majd írja be annak betűjelét a vaktérkép megfelelő négyzetébe!

(Vigyázat: a térképen több négyzet van, mint elhelyezendő helyszín!) (elemenként 1 pont)

Esemény, intézmény	Helyszín megnevezése
A) Beatrix eljegyzésének bejelentése	
B) Itt létesült a Corvinák könyvtára.	
C) 1485-ben Mátyás elfoglalta.	
D) Itt működött az Academia Istropolitana.	
E) A király itteni építkezéseiről Oláh Miklós számol be.	
F) Beatrix királynéva koronázásának helyszíne.	

6 pont	
--------	--

3. Húzza alá a következő mondatokban a szakirodalomban megismert számértékeket!
(elemenként 1 pont)

- A) A jobbagyság az ország lakosságának 80, vagy 85, vagy 90, vagy 95%-át tette ki.
 B) A jobbagyok királyi adói Zsigmond korához képest Mátyás alatt 180 vagy 420, vagy 660%-kal nőttek.
 C) Mátyás trónra lépésekor a várak kb. 1/3-a, 1/5-e, vagy 1/10-e vagy 1/20-a volt királyi kézen.

3 pont	
--------	--

4. Adja meg Mátyás uralkodásának kezdő- és végpontját! Írja be a megfelelő évszámokat a felsorolt események mellé, majd állítsa időrendbe azok betűjelét!
(elemenként 0,5 pont)

Mátyás uralkodásának kezdőpontja: végpontja:

Az esemény megnevezése	dátuma
A) Szilágyi Mihály és Garai László egyezménye Mátyás királlyá választásáról	
B) kancelláriai reform	
C) Aurelius Brandolinus Magyarországra hívatása	
D) Mátyás és Beatrix esküvője	
E) Aragóniai János, Beatrix testvére esztergomi érsek lesz	
F) kenyérmezei csata	

Az események sorrendje:

--	--	--	--	--	--

(helyes sorrend: 1 pont)

5 pont	
--------	--

- 5. Idézet a megadott szakirodalomból E. Kovács Péter: Hétköznapi élet Mátyás király korában. Pótolja a szövegben betűkkel jelölt hiányokat! (Az ismétlődő betűk azonos neveket takarnak.)**

(elemenként 1 pont)

„..... (A).....első gyermeke halva született, és a szülésben életét veszítette felesége (B)is. (1464). (A) és (C) viszonyában a legkritikusabb pontnak az utódlás számított. A magyar királynak ekkor már volt egy házasságon kívül született gyermeke. (D) anyja a Krems an der Donauból származó polgárlány, (E) volt, akivel (A) minden bizonnyal az első osztrák hadjárat alatt ismerkedett meg. A *bastardo* (..... (F)) jelenléte kezdetben nem zavarta (C)-t, aki Itáliában élve jól tudta, hogy a törvényes származás nem mindig jelent gondtalan öröklést.”

(A) [keresztnev]:

(B) [keresztnev]:

(C) [keresztnev]:

(D) [vezeték és keresztnev]:

(E) [vezeték és keresztnev]:

(F) [*a bastardo* magyar jelentése]:

6 pont	
--------	--

- 6. Rendelje hozzá a latin kifejezések számához a magyar megfelelő betűjelét! (Vigyázat: az utóbbiak közül nincs néhánynak latin megfelelője!)**

(elemenként 1 pont)

1: prelati

2: aula

3: decretum maius

4: tributum fisci regalis

5: vectigalia coronae

A) főurak

B) a királyi kincstár adója

C) főpapok

D) udvarbíró

E) nagyobb törvény

F) koronavám

G) királyi udvar

H) kincstár

1	
2	
3	
4	
5	

5 pont	
--------	--

7. A felsorolt személyek Mátyás szolgálatában álltak. Válassza ki azokat a tevékenységeket, amelyek e nevekhez kapcsolódnak! Írja be a táblázatba a tevékenységet és a nevek betűjelét. (Egy-egy tevékenységhez három személy tartozik.)

(elemenként 0,5 pont)

Tevékenység: matematikusok, csillagászok, történetírók, országbírók, kincstartók, kancellárok, hadvezérek

- A) Beckensloer János; B) Hans Dorn; C) Ernuszt János; D) Handó György; E) Ilkusz Mátyás;
F) Nagylucei Orbán; G) Johannes Regiomontanus; H) Váradi Péter; I) Vitéz János

Tevékenység	Betűjel

6 pont	
--------	--

8. Nevezze meg a Mátyás-kori állam fontos államszervezeteit, testületeit a jellemzők alapján! (elemenként 1 pont)

- A) Mátyás uralkodása alatt huszonnyolcszor hívták össze.
B) A benne részt vevők két nagy csoportját a főpapok és bárók adták, de királyi meghívóval mások is megjelenhettek ülésein.
C) A királyi jövedelmeket kezelő pénzügyigazgatási szervezet.
D) A vidéki közigazgatás legfontosabb egysége, amelyet Mátyás megpróbált megerősíteni a bárókkal szemben.
E) Tagjai külön rendet alkottak, egyenruhát viseltek, jelvényeket hordtak. Az uralkodóval voltak harcban.

- A)
- B)
- C)
- D)
- E)

5 pont	
--------	--

9. Mátyás egyik törvényének (dekrétumának) részletét idézzük. Válaszolja meg a feladatokat ismeretei alapján és a szöveg elemzésével! (elemenként 1 pont)

„Dika-adóban¹ minden porta után 20 dénárt kell fizetni; de ha egy portán többen laknak, többet is fizessenek.

Nemkülönben: a fizetés portánként legyen, mégpedig úgy, hogy ha egész telken [...] egy portán belül csak egy (család) lakik, az fizessen 20 dénárt.

Ha pedig ketten kapnának egy telket [...], mindkettőjük fizessen egy és fél porta szerint.

Ha pedig még többen lennének, értsd: hárman, akkor is egy és fél porta szerint fizessenek, ha négyen, akkor kettő szerint[...].”

¹Dika-adó: a királyi kincstár adója.

A) Mikor keletkezett a dekrétum?.....(1 pont)

B) Milyen korábbi adónem felváltásáról intézkedik?

.....(1 pont)

C) Említsen meg a törvényhozó szándékai közül két olyan elemet, amelytől a kincstári bevételek növekedését lehetett várni! (elemenként 1 pont)

.....
.....

4 pont	
--------	--

10. Döntse el, hogy igazak vagy hamisak a következő állítások! Válaszát X-szel jelölje!
(elemenként 0,5 pont)

Állítás	Igaz	Hamis
A) A XV. századi magyarok fő evőeszközei: kés, villa, kanál.		
B) A fűszerezéshez még nem használtak paprikát.		
C) A jellegzetes magyar mártást barna mártásnak nevezték Nyugaton.		
D) A magyarok a zöldséges kását is kenyérral ették.		
E) A XV. században már termesztettek itthon traminit.		
F) Beatrix kedvéért Mátyás pizzasütő kemencét állíttatott fel palotája konyhájában.		
G) Mátyás király a pontos időt ismerhette, azaz akár Bártfán, Pozsonyban, de más városokban is láthatott mechanikus szerkezetű órát.		
H) A magyarországi utazások kényelmesek voltak a XV. században, hiszen a – még a római korból megmaradt – jó minőségű utakon a magyar találmány, a kocsi (ungarische Gutsche) szállította utasait.		

4 pont	
--------	--

Összesen

50 pont	
---------	--